

Leren praten

Het leren praten van een kind gaat vaak zo vanzelf, dat u er als ouders misschien nauwelijks bij stil staat. Toch is er heel wat voor nodig voordat uw kind stap voor stap het praten geleerd heeft. Een kind leert praten door horen, zien en doen. De rol van de ouder(s)/verzorger(s) is heel belangrijk. U praat met uw kind over de dagelijkse dingen, u reageert op de eerste geluidjes, woordjes en zinnestelsels. Uiteindelijk zal uw kind ook iets terug gaan zeggen. Wanneer er vanaf de geboorte met een kind gesproken wordt, zal het gaan praten. Het eerste huilen en de eerste brabbegeluidjes van een kind komen vanzelf. Deze geluidjes gaan steeds meer op de eigen taal lijken. Dit komt omdat een kind de spraakklanken overneemt van de mensen die veel met hem/haar praten.

Spraak- en taalontwikkeling

Bij sommige kinderen ontwikkelt de spraak en taal zich snel, bij anderen komt dit wat langzamer op gang. Leren praten is net als leren lopen: het ene kind leert het sneller dan het andere én het gaat met vallen en opstaan. Een kind van **4 jaar** kan in goede, korte zinnen praten. Een aantal taalregels kent het nog niet en ook de letter 'r' en sommige klankcombinaties kunnen nog moeilijk zijn (bijvoorbeeld **knoop**, **twee**). Ook lange meerlettergrepige woorden zijn voor sommige kinderen nog lastig (spinazie, limonade, portemonnee).

Een kind van **5 jaar** maakt goed gevormde en lange zinnen. Vrijwel alles is verstaanbaar.

Een vertraagde spraak- en taalontwikkeling

Soms verloopt het leren praten niet zoals de ouder(s)/verzorger(s) het verwacht hadden. Het maken van de spraakklanken of het gebruiken van zinnen gaat moeilijker dan bij leeftijdsgenootjes. Het is belangrijk om na te gaan of er een oorzaak is voor deze vertraging.

Er kunnen verschillende oorzaken zijn:

- minder goed horen of zien;
- chronische keel-, neus-, oorklachten;
- verminderde concentratie (moeite met luisteren);
- vertraging in een andere ontwikkeling (sociaal-emotioneel, motoriek, intelligentie).

Als een kind zich niet goed kan uiten, kan het zich gaan terugtrekken of zich agressief gaan gedragen.

Stimuleren van de spraak- en taalontwikkeling

Wanneer u het idee heeft dat uw kind nog niet zo ver is als zijn/haar leeftijdsgenootjes, is voorlichting en eventueel begeleiding belangrijk. U kunt ook zelf, tijdens veel momenten op een dag, uw kind ondersteunen in de spraak- en taalontwikkeling. Hieronder volgen een aantal tips:

- Geef het goede voorbeeld:
  - praat rustig en duidelijk;
  - gebruik geen kindertaal;
  - gebruik eenvoudige, goede zinnen;
  - bied af en toe ook langere zinnen en moeilijkere woorden aan;
  - maak oogcontact als u wat vertelt.
- Neem de tijd om naar uw kind te luisteren en toon interesse door vragen te stellen. Zeg wat u denkt dat uw kind heeft meegemaakt die dag. Uw kind kan dan gemakkelijker reageren. Bijvoorbeeld: "Heeft de juffrouw voorgelezen over Kikker?"
- Praat over handelingen waar uw kind mee bezig is. Bijvoorbeeld: uw kind is van blokken een huis aan het bouwen, "Wat ben jij een mooi huis aan het bouwen".
- Praat ook over de handelingen waar u mee bezig bent. Bijvoorbeeld tijdens het koken: "Ik roer (met een lepel) in de pan".
- Praat met uw kind over wat u samen ziet, thuis, op straat of op tv. Bijvoorbeeld: "Kijk, daar rijdt een auto!", "Mama koopt kaas".
- Plaag uw kind niet met zijn praten. Lach uw kind niet uit wanneer het iets fout zegt. Fouten maken horen bij het leren.

- Samen lezen of zingen kan een dagelijks ritueel worden. Door samen te lezen neemt het aantal woorden dat uw kind kent toe. Zo leert uw kind de woorden ook gemakkelijker te gebruiken.
- Doe samen met uw kind spelletjes waarbij u kunt praten, zoals memory, kwartet, lotto. U kunt het voorwerp of het plaatje omschrijven of de naam noemen. U kunt vragen stellen over de plaatjes, bijvoorbeeld: “Wat kun je ermee doen?”, “Zie je het in de kamer?”
- Dwing uw kind niet om te praten als het dat niet wil.
- U hoeft uw kind niet te corrigeren, dat is voor uzelf, maar ook voor uw kind niet prettig. Uw kind zal na het vele keren horen van het juiste woord of de juiste taalregel, de goede uitspraak of zin gaan gebruiken.

Noord- en Oost-Gelderland

Wilt u meer informatie? Kijk op www.ggdnog.nl/jeugdgezondheid

Meer informatie over spraak- en taalontwikkeling en meertaligheid is te vinden op www.ggdgelre-ijssel.nl en www.kindentaal.nl. Ook kunt u contact opnemen met de logopedist van GGD Noord- en Oost-Gelderland die de school van uw kind bezoekt (T 088 – 443 32 00).

Leren praten

De folder 'Leren praten' is een uitgave van GGD Noord- en Oost-Gelderland (januari 2013).

Centraal Postadres
 Postbus 51
 7300 AB Apeldoorn
 T 088 - 443 30 69
 F 088 - 443 30 01
 W www.ggdnog.nl

Vestigingen
 Apeldoorn
 Doetinchem
 Groenlo
 Harderwijk
 Zutphen

Informatie
 over de privacy- en
 klachtenregeling
 vindt u op
www.ggdnog.nl